

Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem - standardy obowiązujące w Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością „Przystań” im. Jana Pawła II w Tymbarku

Celem opracowania jest prezentacja obowiązujących w Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością „Przystań” im. Jana Pawła II w Tymbarku standardów ochrony dzieci – zasad dotyczących zabezpieczenia małoletnich przed wszelkimi formami krzywdzenia, zaniedbania, wykorzystania czy przemocy. Przedstawione tutaj założenia oraz dobre praktyki mają być pomocne w skutecznym dążeniu do zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa, dając gwarancję, że stowarzyszenie dba o to, by nie narażać ich na ryzyko krzywdzenia, oraz że wprowadziło procedury, które pozwalają odpowiednio zareagować w przypadku obaw o dobro dziecka.

Regulację w tym zakresie stanowi art. 22c Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich

UWAGA!

Dokument niniejszy powstał w odpowiedzi na art. 22c Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, jednakże ze względu na specyfikę pracy prowadzonej w Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością „Przystań” im. Jana Pawła II w Tymbarku, koniecznością jawi się rozszerzenie uważności Członków Personelu na wszystkich podopiecznych stowarzyszenia – osoby z niepełnosprawnością, w tym szczególnie – z niepełnosprawnością intelektualną.

Wszędzie, gdzie w dokumencie mowa jest o dzieciach/m małoletnich, uwagę na poruszane zagadnienia kierować należy również w kontekście wszystkich osób z niepełnosprawnością, szczególnie – niepełnosprawnością intelektualną.

Spis treści

STANDARDY OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM W STOWARZYSZENIU NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ „PRZYSTAŃ” IM. JANA PAWŁA II W TYMBARKU.....	5
SŁOWNICZEK TERMINÓW.....	6
REALIZACJA STANDARDÓW W STOWARZYSZENIU.....	7
- Standard I. POLITYKA	7
- Standard II. PERSONEL	7
- Standard III. ZASADY I PROCEDURY	8
- Standard IV. MONITORING	9
ZASADY I PROCEDURY.....	10
I. Zasady dotyczące sprawdzenia pracowników przed dopuszczeniem do pracy z małoletnimi.....	11
II. Zachowania i praktyki obowiązujące pracowników i wolontariuszy w trakcie kontaktu z osobami małoletnimi.....	13
- Relacje z dziećmi.....	13
- Komunikacja z dziećmi.....	14
- Działania z dziećmi.....	14
- Kontakt fizyczny z dziećmi.....	15
- Kontakty poza godzinami pracy.....	16
- Bezpieczeństwo online.....	16
- Odpowiedzialność.....	17
III. Zachowania niedozwolone w trakcie kontaktu pracowników i wolontariuszy z osobami małoletnimi	18
IV. Zasady regulujące bezpieczne relacje między podopiecznymi Stowarzyszenia....	19
V. Zasady postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez innego podopiecznego	20
VI. Zasady dostępu dzieci do Internetu.....	21
VII. Zasady ochrony wizerunku dziecka.....	21
VIII. Czym jest krzywdzenie dziecka i jak je rozpoznać?.....	24
- Przemoc fizyczna.....	24
- Przemoc emocjonalna.....	24
- Przemoc seksualna (wykorzystanie seksualne).....	24

- Zaniedbanie.....	25
- Symptomy krzywdzenia – na co zwrócić uwagę?.....	25
* Najczęściej obserwowane oznaki fizyczne możliwego krzywdzenia dziecka...25	
* Najczęściej obserwowane symptomy i objawy związane z wykorzystywaniem seksualnym.....	26
- Zachowania, które mogą być sygnałem, że dziecko jest krzywdzone.....	26
* Rozpoznawanie symptomów krzywdzenia dzieci.....	26
A. Niepokojące zachowania dziecka.....	27
B. Niepokojące zabawy i twórczość dziecka.....	27
C. Niepokojące relacje z rodzicami, lub innymi opiekunami.....	28
D. Niepokojące zachowania dorosłych związanych z dzieckiem.....	28
IX. Kroki w celu ustalenia, czy dziecko może doświadczać krzywdzeni.....	29
X. Procedury interwencji w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dziecka.....	31
XI. Monitoring stosowania Polityki	37
UCHWAŁA ZARZĄDU STOWARZYSZENIA W SPRAWIE PRZYJĘCIA <i>POLITYKI OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM ORAZ POWOŁANIA OSOBY ODPOWIEDZIALNEJ ZA WDRAŻANIE I MONITOROWANIE <i>POLITYKI</i> ORAZ PROWADZENIE INTERWENCJI.....</i>	40
PROCEDURY OCHRONY MAŁOLETNICH – WERSJA SKRÓCONA.....	41

Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem w Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością „Przystań” im. Jana Pawła II w Tymbarku

Standard I. POLITYKA

Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością „Przystań” im. Jana Pawła II w Tymbarku ustanowiło i wprowadziło w życie *Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem*.

Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem ma dwojaką funkcję. Z jednej strony jest dokumentem, który porządkuje standardy ochrony dzieci i w kolejnych rozdziałach opisuje, w jaki sposób stowarzyszenie będzie je wdrażać, realizować, monitorować i ewaluować. Z drugiej – samo przyjęcie *Polityki* jest wprowadzeniem pierwszego z czterech standardów.

Standard II. PERSONEL

Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością „Przystań” im. Jana Pawła II w Tymbarku monitoruje, edukuje i angażuje swój personel w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci.

Standard III. PROCEDURY

W Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością „Przystań” im. Jana Pawła II w Tymbarku funkcjonują procedury zgłaszania podejrzenia oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dziecka.

Standard IV. MONITORING

Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością „Przystań” im. Jana Pawła II w Tymbarku monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi standardami ochrony dzieci.

Słowniczek terminów

Dziecko/maloletni – każda osoba do ukończenia 18 roku życia.

Krzywdzenie dziecka – popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbanie.

Światowa Organizacja Zdrowia wskazuje, że krzywdzeniem jest każde zamierzone i niezamierzone działanie lub zaniechanie działania jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, które naruszają równe prawa i swobody dzieci i/lub zakłócają ich optymalny rozwój.

Opiekun dziecka – osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny, a także rodzic zastępczy.

Personel – każdy pracownik organizacji bez względu na formę zatrudnienia, w tym współpracownik, stażysta, wolontariusz, członek organizacji lub inna osoba, która z racji pełnionej funkcji lub zadań ma (nawet potencjalny) kontakt z dziećmi.

Podopieczny – małoletni lub osoba dorosła korzystająca ze wsparcia Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością „Przystań” im. Jana Pawła II w Tymbarku

Przemoc wobec dziecka (ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej) – jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste dziecka, w szczególności narażające je na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające jego godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jego zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy

Stowarzyszenie/organizacja – Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością „Przystań” im. Jana Pawła II w Tymbarku

Zarząd – organ, który w strukturze Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością „Przystań” im. Jana Pawła II w Tymbarku zgodnie z obowiązującym prawem i Statutem Stowarzyszenia jest uprawniony do podejmowania decyzji o działaniach tej organizacji

Realizacja standardów w Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością „Przystań” im. Jana Pawła II w Tymbarku

Standard I. POLITYKA

Stowarzyszenie ustanowiło i wprowadziło w życie *Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem*.

Standardy podstawowe:

- a. *Polityka* dotyczy całego personelu (pracowników, współpracowników, stażystów i wolontariuszy – na wszystkich szczeblach i we wszystkich jednostkach stowarzyszenia).
- b. Zarząd zatwierdził *Politykę* i odpowiada za jej wdrażanie i nadzorowanie.
- c. Zarząd wyznaczył osobę odpowiedzialną za monitoring realizacji *Polityki*.
- d. *Polityka ochrony dzieci jasno* i kompleksowo określa:
 - zasady bezpiecznej rekrutacji personelu
 - zasady bezpiecznych relacji personel–dziecko i podopieczny-podopieczny
 - sposób reagowania na przypadki podejrzenia, że dziecko doświadcza krzywdzenia i zasady prowadzenia rejestru interwencji
 - zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych
 - zasady ochrony wizerunku dzieci.
- e. *Polityka* jest opublikowana i szeroko promowana wśród całego personelu, rodziców i dzieci, a poszczególne grupy są z nią aktywnie zapoznawane poprzez działania edukacyjne i informacyjne.

Realizacja tego standardu oznacza, że w stowarzyszeniu w sposób kompleksowy i systemowy podjęto wdrażanie standardów ochrony dzieci poprzez opracowanie i wprowadzenie w życie *Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem*. Dokument ten zawiera jasne wytyczne dotyczące tego, jak w codziennej pracy stowarzyszenia przeciwdziałać naruszaniu praw dzieci, jak tworzyć środowisko przyjazne i bezpieczne dzieciom oraz jakie kroki podjąć w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

Ustanowienie *Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem* jest komunikatem zarówno dla personelu, jak i dla dzieci oraz ich opiekunów, że w codziennej pracy stowarzyszenia realizowane są takie wartości, jak dobro dziecka oraz jego prawo do życia w bezpiecznym i zapewniającym rozwój otoczeniu.

Standard II. PERSONEL

Stowarzyszenie monitoruje, edukuje i angażuje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci.

Standardy podstawowe:

- a. W ramach rekrutacji członków personelu pracujących z dziećmi prowadzona jest ocena przygotowania kandydatów do pracy z dziećmi oraz mogą być sprawdzane ich referencje.
- b. Stowarzyszenie uzyskuje o każdym członku personelu dane z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym oraz informacje z Krajowego Rejestru Karnego lub w przypadkach prawem wskazanych oświadczenia o niekaralności.
- c. Określone są zasady bezpiecznych relacji całego personelu organizacji/institucji z dziećmi, wskazujące, jakie zachowania w organizacji są niedozwolone, a jakie pożądane w kontakcie z dzieckiem.
- d. Stowarzyszenie zapewnia swoim pracownikom podstawową edukację na temat ochrony dzieci przed krzywdzeniem i pomocy dzieciom w sytuacjach zagrożenia, w zakresie:
 - rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci
 - procedur interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia
 - odpowiedzialności prawnej pracowników placówki zobowiązanych do podejmowania interwencji
 - procedury „Niebieskie Karty”.

Standardy uzupełniające:

- e. Cały personel organizacji/institucji pracujący z dziećmi i ich opiekunami jest przygotowany, by edukować:
 - dzieci na temat ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem
 - opiekunów dzieci na temat wychowania dzieci bez przemocy oraz chronienia ich przed przemocą i wykorzystywaniem.

Realizacja tego standardu oznacza, że poprzez wprowadzenie w organizacji zasad bezpiecznej rekrutacji oraz bezpiecznych relacji personelu z dzieckiem podjęto odpowiednie kroki, by minimalizować ryzyko krzywdzenia dziecka, wynikające z okoliczności sprzyjających potencjalnym sprawcom: słabej kontroli, dostępności i możliwości.

Przyjęcie tego standardu wskazuje również, że wszystkie osoby pracujące z dziećmi lub działające na ich rzecz mogą liczyć na pomocne w zdobyciu kompetencji niezbędnych do zapewnienia dzieciom ochrony i przeciwdziałania zagrożeniom.

Wdrożenie tego standardu jest ponadto sygnałem, że w stowarzyszeniu zatrudniono przygotowany merytorycznie i sprawdzony personel, a dzieci i opiekunowie mają możliwość poszerzenia swojej wiedzy na temat ochrony przed krzywdzeniem.

Standard III. ZASADY I PROCEDURY

W Stowarzyszeniu funkcjonują zasady i procedury zgłaszania podejrzenia oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dziecka.

Standardy podstawowe:

- a. Stowarzyszenie wypracowało procedury, które określają krok po kroku, jakie działanie należy podjąć w sytuacji krzywdzenia dziecka lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony personelu organizacji, członków rodziny, rówieśników i osób obcych.
- b. Stowarzyszenie dysponuje danymi kontaktowymi lokalnych instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dzieci (policja, sąd rodzinny, centrum interwencji kryzysowej, ośrodek pomocy społecznej, placówki ochrony zdrowia) oraz zapewnia do nich dostęp wszystkim pracownikom.
- c. W stowarzyszeniu wyeksponowane są informacje dla dzieci na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

Realizacja tego standardu oznacza, że w stowarzyszeniu istnieje procedura opisująca krok po kroku, jak i komu zgłaszać podejrzenie krzywdzenia dziecka oraz w jaki sposób podejmowana jest decyzja o interwencji w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dzieci. Jasne wytyczne nie tylko w przejrzysty sposób regulują działania personelu, ale pozwalają też uniknąć rozproszenia odpowiedzialności, wspierają uważność na dobrostan dziecka i zmniejszają ryzyko wynikające z sytuacji, w której niezgłoszenie niepokojących sygnałów może doprowadzić do dalszego krzywdzenia dziecka lub wręcz przyczynić się do jego śmierci.

Standard IV. MONITORING

Stowarzyszenie monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi standardami ochrony dzieci.

Standardy podstawowe:

- a. Przyjęta *Polityka ochrony dzieci* jest weryfikowana – przynajmniej raz w roku, ze szczególnym uwzględnieniem analizy sytuacji związanych z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

Standardy uzupełniające:

b. W ramach weryfikacji *Polityki* stowarzyszenie konsultuje się z dziećmi i ich rodzicami/opiekunami.

Realizacja tego standardu oznacza, że *Polityka ochrony dzieci* jest aktywnym dokumentem podlegającym bieżącej weryfikacji i aktualizowanym, jeśli wymaga tego dobro dzieci. Takie podejście zwiększa zaangażowanie i poczucie odpowiedzialności personelu, ponieważ umożliwia pracownikom sprawdzanie stopnia znajomości zasad i procedur, a także pozwala rozstrzygnąć ewentualne niejasności czy niespójności we wprowadzonych regulacjach. Skierowanie pytania o to, jak dzieci postrzegają swoje bezpieczeństwo i obowiązujące w organizacji standardy ochrony dzieci, nie tylko uwzględnia ich głos, ale zapewnia im również podmiotowość w działaniach, których są adresatami. Z kolei włączenie opiekunów w proces ewaluacji przyjętych standardów jest ważnym komunikatem mówiącym o tym, że są oni partnerem organizacji w tworzeniu bezpiecznego środowiska dla dzieci.

Zasady i procedury

I. Zasady dotyczące sprawdzenia pracowników przed dopuszczeniem do pracy z małoletnimi w Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością „Przystań” im. Jana Pawła II w Tymbarku

1. Naczelną zasadą przed zatrudnieniem na funkcji związanej z kontaktem z małoletnimi w Stowarzyszeniu „Przystań” w Tymbarku jest poznanie danych kandydata/kandydatki, które pozwolą jak najlepiej zweryfikować jego/jej kwalifikacje, w tym stosunek do wartości podzielanych przez stowarzyszenie, takich jak ochrona praw dzieci i szacunek do ich godności.

Stowarzyszenie musi zadbać, aby osoby przez nie zatrudnione (w tym osoby pracujące na podstawie umowy cywilnoprawnej oraz wolontariusze/stażyści) posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi oraz były dla nich bezpieczne. Aby sprawdzić powyższe, w tym stosunek osoby zatrudnianej do dzieci i podzielenia wartości związanych z szacunkiem wobec nich oraz przestrzegania ich praw, może żądać danych (w tym dokumentów) dotyczących: wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, przebiegu dotychczasowego zatrudnienia kandydata/kandydatki.

2. W każdym przypadku stowarzyszenie musi posiadać dane pozwalające zidentyfikować osobę przez nie zatrudnioną, niezależnie od podstawy zatrudnienia, powinno zatem znać dane osobowe kandydata/kandydatki, w tym dane potrzebne do sprawdzenia jego/jej danych w Rejestrze Sprawców Przepiępstw na Tle Seksualnym: imię (imiona) i nazwisko, datę urodzenia, dane kontaktowe osoby zatrudnianej, PESEL, nazwisko rodowe, imię ojca, imię matki.
3. Przed dopuszczeniem osoby zatrudnianej do wykonywania obowiązków związanych z kontaktem z małoletnimi, stowarzyszenie jest zobowiązane:
 - sprawdzić osobę zatrudnianą w Rejestrze Sprawców Przepiępstw na Tle Seksualnym - rejestr z dostępem ograniczonym
 - domagać się od osoby zatrudnianej na stanowisku nauczyciela zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego
 - lub w przypadkach prawem wskazanych wymagać oświadczenia o niekaralności.

Dokumenty te należy przechowywać w aktach osobowych pracownika lub dokumentacji dotyczącej wolontariusza/osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną.

4. Stowarzyszenie może prosić kandydata/kandydatkę o przedstawienie referencji od poprzedniego pracodawcy lub o podanie kontaktu do osoby, która takie referencje może wystawić. Podstawą dostarczenia referencji lub kontaktu do byłych pracodawców jest zgoda kandydata/kandydatki. Niepodanie takich danych w świetle obowiązujących przepisów nie powinno rodzić dla tej osoby negatywnych konsekwencji w postaci np. odmowy zatrudnienia wyłącznie na tej podstawie. Stowarzyszenie nie może

samodzielnie prowadzić tzw. screeningu osób ubiegających się o pracę, gdyż ograniczają go w tym zakresie przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych oraz Kodeksu pracy.

Wzory oświadczeń do dokumentacji pracowniczej:

Oświadczenie o niekaralności

Ja, podpisana/-y poniżej
nr PESEL oświadczam, że nie byłam/-em
skazana/-y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności i przestępstwa
z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne
postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

Zobowiązanie do przestrzegania podstawowych zasad ochrony dzieci

Ja, podpisana/-y poniżej
nr PESEL oświadczam, że zapoznałam/-em się
z zasadami ochrony dzieci obowiązującymi w Stowarzyszeniu na Rzecz Osób
z Niepełnosprawnością „Przystań” im. Jana Pawła II w Tymbarku i zobowiązuję się do ich
przestrzegania.

Data.....

Podpis.....

II. Zachowania i praktyki w Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością „Przystań” im. Jana Pawła II w Tymbarku obowiązujące pracowników i wolontariuszy w trakcie kontaktu z osobami małoletnimi

1. Weryfikacja osób pracujących z dziećmi

Stowarzyszenie wprowadza procedurę weryfikacji personelu i osób pełniących wolontariat przed dopuszczeniem ich do kontaktu z dziećmi:

1. Zgodnie z art. 21 Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępstwami na tle seksualnym stowarzyszenie jest zobowiązane przed zawarciem umowy sprawdzić pracownika(-czkę)/wolontariusza(-kę) w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym (rejestr z dostępem ograniczonym). Sprawdzenie w rejestrze sprawców dokumentowane jest wydrukiem informacji zwrotnej wygenerowanej z Rejestru. Figurowanie w Rejestrze wyklucza przystąpienie do pracy/wolontariatu.
2. Pracownik(-czka)/wolontariusz(-ka) przed przystąpieniem do pracy/wolontariatu zapoznaje się z podstawowymi zasadami kontaktu z dziećmi (omówionymi w dalszej części dokumentu) i podpisuje oświadczenie o zobowiązaniu się do ich przestrzegania.
3. Powyższe dokumenty przechowywane są w dokumentacji pracownika(-czki)/wolontariusza(-ki) prowadzonej przez stowarzyszenie.

2. Zasady bezpiecznego kontaktu z dziećmi

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez personel i osoby pełniące wolontariat w stowarzyszeniu, mających bezpośredni kontakt z dziećmi, jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Większość małoletnich podopiecznych stowarzyszenia to osoby z niepełnosprawnością, które wymagają większej troski, szczególnej uważności i wrażliwości połączonej z wydawaniem jasnych i jednoznacznych komunikatów. Personel i osoby pełniące wolontariat traktują każde dziecko z szacunkiem oraz uwzględniają jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie.

Personel i osoby pełniące wolontariat, realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji.

3. Zachowania i praktyki, które są oczekiwane od wszystkich pracowników i osób pełniących wolontariat w stowarzyszeniu

Relacje z dziećmi

Jesteś zobowiązany/-a do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy twoja reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są zrozumiałe, adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe. Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji twojego zachowania.

Komunikacja z dziećmi

- W komunikacji z dziećmi zachowuj cierpliwość i szacunek, mając na względzie fakt, że małoletni podopieczni z niepełnosprawnością mogą mieć trudności w wyrażaniu swoich uczuć, mogą się uzależnić od dorosłych bardziej niż inni, z powodu ich ograniczenia fizycznego i psychicznego trudne do rozpoznania mogą być sygnały świadczące o narażeniu na jakieś formy przemocy. Wielkie znaczenie ma więc uważne ich słuchanie i obserwowanie, nie należy lekceważyć tego, co komunikują.
- Odbieraj uważnie komunikaty dzieci i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich możliwości rozumienia i danej sytuacji.
- Podejmując decyzje dotyczące dziecka, poinformuj je o tym w sposób dostosowany do jego możliwości i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.
- Szanuj prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśnij mu to jak najbardziej dla niego zrozumiale i najszybciej, jak to możliwe.
- Jeśli pojawi się konieczność przekazania dziecku komunikatu na osobności, zostaw uchylone drzwi do pomieszczenia i zadbaj, aby być w zasięgu wzroku innych. Możesz też poprosić drugiego pracownika o obecność podczas takiej rozmowy.
- W sposób dla nich zrozumiały zapewnij dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą to zakomunikować tobie lub wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.
- Nie wolno ci zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka. Nie wolno ci krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z zagrożenia bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
- Nie wolno ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
- Nie wolno ci zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

Działania z dziećmi

- Doceniaj i szanuj wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażuj i traktuj równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
Unikaj faworyzowania dzieci.
- Nie wolno ci nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych, bez względu na ich formę.
- Nie wolno ci utrzymywać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych dzieci.

- Nie wolno ci proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci.
- Nie wolno ci przyjmować pieniędzy ani prezentów od dziecka ani rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno ci wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno ci zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.
- Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie dzieckiem przez pracownika lub pracownikiem przez dziecko, muszą być raportowane dyrekcji. Jeśli jesteś ich świadkiem, reaguj stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

Kontakt fizyczny z dziećmi

- Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne.
- Istnieją sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu – jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie. Zawsze należy wykazywać daleko idącą troskę o integralność i nienaruszalność cielesną każdego małoletniego.
- Właściwym zachowaniem respektującym nietykalność małoletniego jest: a). poklepanie po ramionach lub plecach, b). uścisk dłoni lub „danie sobie piątki”, c). delikatne objęcie na powitanie, d). dotykane rąk, ramion czy barków, e). werbalne pochwalenie, f). trzymanie się za ręce w czasie ćwiczeń, zabawy czy dla uspokojenia małoletniego w sytuacji wzburzenia emocjonalnego, g). trzymanie za ręce dzieci w czasie spaceru, h). siadanie w pobliżu małych dzieci, i). podnoszenie lub trzymanie na rękach dzieci poniżej 3 roku życia, j). prowadzenie ćwiczeń rehabilitacyjnych z wykorzystaniem bezpiecznego kontaktu fizycznego z dzieckiem.

Zawsze właściwym jest zapytanie małoletniego o pozwolenie na taki rodzaj zachowania.

- Należy ograniczać do minimum ćwiczenia, gry i zabawy, które mogłyby budzić podejrzenia niewłaściwych zachowań.
- Małoletnim przysługuje prawo do prywatności. W szczególności prawo to winno być respektowane w takich miejscach jak przebieralnie, łazienki i toalety. W wymienionych wyżej miejscach nie możesz w żaden sposób ingerować w prywatność małoletnich, w tym zwłaszcza wykonywać małoletnim zdjęć. Winienes także zadbać, by zdjęć nie robili sobie nawzajem sami małoletni.
- Na fotografowanie małoletnich w innych sytuacjach i upublicznianie ich zdjęć należy uprzednio uzyskać pisemną zgodę rodziców lub opiekunów. To samo dotyczy produkcji materiałów filmowych.
- Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.

- Zachowaj szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Zarówno takie doświadczenia, jak i niepełnosprawność podopiecznego mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
- Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym osobę odpowiedzialną i/lub postępuj zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
- W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka unikaj innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z dzieckiem. Dotyczy to zwłaszcza pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety – nie powinno się wyręczać dziecka ani pomagać mu w czynnościach natury osobistej (toaleta, mycie się, przebieranie itp.), o ile jest ono w stanie wykonać te czynności samodzielnie. Przy udzielaniu takiej pomocy masz obowiązek kierować się należytych szacunkiem i dyskrecją.
Zadbaj o to, aby w każdej z czynności pielęgnacyjnych i higienicznych asystowała ci inna osoba.
- Podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

Kontakty poza godzinami pracy

- Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów terapeutycznych, edukacyjnych lub wychowawczych.
- Nie wolno ci zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
- Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji poza godzinami pracy jest kontakt z rodzicami lub opiekunami dziecka kanałami służbowymi (e-mail, telefon służbowy), sporadycznie, w razie braku takiej możliwości – telefon pracownika.
- Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami pracy, musisz poinformować o tym zwierzchnika, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
- Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

Bezpieczeństwo online

- Bądź świadom cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania twojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także twoich własnych działań w Internecie. Dotyczy to lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których możesz spotkać podopiecznych, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których

korzystasz. Jeśli twój profil jest publicznie dostępny, dzieci i ich rodzice/opiekunowie będą mieć wgląd w twoją cyfrową aktywność.

- Nie wolno ci nawiązywać kontaktów z małoletnimi podopiecznymi poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
- W trakcie zajęć osobiste urządzenia elektroniczne powinny być wyłączone lub wyciszone.

Odpowiedzialność

Złamanie zasad wymienionych powyżej jest podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej lub karnej.

III. Zachowania niedozwolone w trakcie kontaktu pracowników i wolontariuszy z osobami małoletnimi w Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością „Przystań” im. Jana Pawła II w Tymbarku

Niewłaściwym zachowaniem i nadużyciem wobec dzieci są:

- a) wszelkie formy okazywania niechcianej czułości,
- b) bicie, szturchanie, popychanie czy naruszanie integralności fizycznej dziecka w jakikolwiek inny sposób,
- c) stosowanie przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze),
- d) dotykanie dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny, np. pełne i mocne uściski i objęcia, tzw. „niedźwiadki”, łaskotanie lub „mocowanie się” w silnym objęciu, obejmowanie młodocianego, stojąc za jego plecami, kładzenie się albo spanie obok małoletniego, całowanie, w szczególności w usta, klepanie w uda lub kolana, okazywanie czułości w miejscach wyizolowanych, np. gabinety, łazienki,
- e) dotykanie piersi, pośladków i okolic intymnych – z wyłączeniem sytuacji sprawowania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych, które winny być ograniczone do niezbędnego kontaktu fizycznego z dzieckiem,
- f) używanie wulgarnych słów, gestów oraz żartów, czynienie uwag, które stanowią lub mogą być odebrane jako nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej, komplementowanie odnoszące się do rozwoju fizycznego,
- g) umożliwianie utrwalenia wizerunków małoletnich osobom trzecim,
- h) proponowanie dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używanie ich w obecności małoletnich,
- i) nawiązywanie z małoletnim jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych lub mogących zostać uznane za posiadające takie właściwości, udostępnianie małoletnim treści erotycznych i pornograficznych,
- j) nawiązywanie kontaktów z małoletnimi poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych, utrzymywanie kontaktów towarzyskich z małoletnimi za pośrednictwem szeroko rozumianych sieci komputerowych i zewnętrznych aplikacji.

Złamanie zasad wymienionych powyżej jest podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej lub karnej.

IV. Zasady regulujące bezpieczne relacje między podopiecznymi Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością „Przystań” im. Jana Pawła II w Tymbarku

1. Naczelną zasadą relacji między podopiecznymi stowarzyszenia – również małoletnimi – jest działanie z szacunkiem, przy uwzględnianiu godności i potrzeb wszystkich podopiecznych i personelu. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy w jakiegokolwiek formie.
2. Podopieczni powinni powstrzymywać się od używania przemocy, znęcania się nad słabszymi, od używania wulgarnego, obraźliwego języka, niestosownych gestów i żartów, czynienia obraźliwych uwag, nawiązywania w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej.
3. Podopiecznym nie wolno wzajemnie się zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać. Nie wolno wykorzystywać wobec innych przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby), krzyczeć na innych.
4. Podopieczni powinni szanować prawo innych do prywatności.
5. Podopiecznym nie wolno utrwać wizerunku innych (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) w sytuacji, gdy nie wyrazili oni na to zgody i w sytuacjach, które mogą ich zawstydzić/obrazić.
6. Podopiecznym nie wolno proponować innym alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, a także używać ich w obecności innych.
7. W sytuacji, gdy podopieczny krzywdzi innych, należy zastosować działania opisane w *Zasadach postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez innego podopiecznego w Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością „Przystań” im. Jana Pawła II w Tymbarku*

**V. Zasady postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia
dziecka przez innego podopiecznego
w Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością „Przystań”
im. Jana Pawła II w Tymbarku**

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez innego podopiecznego przebywającego w Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością „Przystań” im. Jana Pawła II Tymbarku (na zajęciach lub jako oczekujący) pracownicy przebywający najbliżej miejsca zdarzenia winni jak najszybciej przeprowadzić rozmowę z podejrzanym o krzywdzenie oraz jego opiekunami, a także oddzielnie z dzieckiem poddanym krzywdzeniu i jego opiekunami. Ponadto należy porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka krzywdzonego.
2. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji. Dla dziecka krzywdzącego oraz krzywdzonego sporządza się oddzielne karty interwencji.
3. Wspólnie z opiekunami dziecka krzywdzącego należy opracować plan naprawczy, celem zmiany niepożądanych zachowań.
4. Z opiekunami dziecka poddawanego krzywdzeniu należy opracować plan zapewnienia mu bezpieczeństwa, włączając w ten plan sposoby odizolowania go od źródeł zagrożenia.
5. W trakcie rozmów należy upewnić się, że podopieczny podejrzewany o krzywdzenie innego dziecka sam nie jest krzywdzony przez opiekunów, innych dorosłych bądź inne dzieci. W przypadku potwierdzenia takiej okoliczności należy podjąć interwencję także w stosunku do tego podopiecznego.
6. W przypadku, gdy dziecko krzywdzące nie uczestniczy w działaniach stowarzyszenia, należy porozmawiać z dzieckiem poddawanych krzywdzeniu, innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu, a także z opiekunami dziecka krzywdzonego celem ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Zarząd stowarzyszenia organizuje spotkanie/a z opiekunami dziecka, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb oraz o sposobach reakcji na zdarzenie (poinformowanie sądu rodzinnego, poinformowanie szkoły, poinformowanie opiekunów dziecka krzywdzącego).
7. Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy ponadto poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję poprzez pisemne zawiadomienie.
8. Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest podopieczny powyżej lat 17, a jego zachowanie stanowi przestępstwo, wówczas należy poinformować właściwą miejscowo jednostkę policji lub prokuratury poprzez pisemne zawiadomienie.

VI. Zasady dostępu dzieci do Internetu obowiązujące w Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością „Przystań” im. Jana Pawła II w Tymbarku

Na terenie stowarzyszenia dostęp dziecka do Internetu możliwy jest jedynie pod nadzorem członka personelu – na urządzeniu stowarzyszenia. Członek personelu czuwa nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas zajęć.

Stowarzyszenie nie udostępnia nieletnim hasła do lokalnej sieci Wi-Fi.

VII. Zasady ochrony wizerunku dziecka w Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością „Przystań” im. Jana Pawła II w Tymbarku

Dzielenie się zdjęciami i filmami z aktywności podejmowanych w stowarzyszeniu służy podkreśleniu sukcesów dzieci, dokumentowaniu naszych działań i zawsze ma na uwadze bezpieczeństwo dzieci. Wykorzystujemy zdjęcia/nagrania pokazujące szeroki przekrój dzieci, zawsze po uzyskaniu zgody rodziców. Dzieci mają prawo zdecydować, czy ich wizerunek zostanie zarejestrowany.

Dbamy o bezpieczeństwo wizerunków dzieci poprzez prośbę o pisemną zgodę rodziców/opiekunów prawnych przed zrobieniem i publikacją zdjęcia/nagrania. Jeśli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców/opiekunów prawnych dziecka nie jest wymagana. Dobrą praktyką jest również pozyskiwanie zgód samych dzieci. Unikamy podpisywania zdjęć/nagrań informacjami identyfikującymi dziecko z imienia i nazwiska. Jeśli konieczne jest podpisanie dziecka używamy tylko imienia. Rezygnujemy z ujawniania jakichkolwiek informacji wrażliwych o dziecku dotyczących m.in. stanu zdrowia, sytuacji materialnej, sytuacji prawnej i powiązanych z wizerunkiem.

Zmniejszamy ryzyko niestosownego wykorzystania zdjęć/nagrań dzieci poprzez przyjęcie zasad:

- wszystkie dzieci znajdujące się na zdjęciu/naganiu muszą być ubrane, a sytuacja zdjęcia/nagrania nie jest dla dziecka poniżająca, ośmieszająca ani nie ukazuje go w negatywnym kontekście,
- zdjęcia/nagrania dzieci powinny się koncentrować na czynnościach wykonywanych przez dzieci
- rezygnujemy z publikacji zdjęć dzieci, nad którymi nie sprawujemy już opieki, jeśli one lub ich rodzice/opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na wykorzystanie zdjęć po zakończeniu współpracy ze stowarzyszeniem
- wszystkie podejrzenia i problemy dotyczące niewłaściwego rozpowszechniania wizerunków dzieci należy rejestrować i zgłaszać zarządowi stowarzyszenia

W sytuacjach, w których **stowarzyszenie rejestruje wizerunki dzieci do własnego użytku:**

- dzieci i rodzice/opiekunowie prawni zawsze będą poinformowani o tym, że dane wydarzenie będzie rejestrowane
- jeśli rejestracja wydarzenia zostanie zlecona osobie zewnętrznej zadamy o bezpieczeństwo dzieci poprzez: zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do przestrzegania niniejszych wytycznych, niedopuszczenie do sytuacji, w której osoba/firma rejestrująca będzie przebywała z dziećmi bez nadzoru personelu stowarzyszenia
- personel rejestruje wizerunki dzieci:
 - a) z wykorzystaniem sprzętu będącego własnością stowarzyszenia
 - b) za zgodą zarządu – za pomocą prywatnego sprzętu, z którego zapisy te zostaną usunięte natychmiast po przeniesieniu na zabezpieczony nośnik, będący własnością stowarzyszenia

Rejestrowanie wizerunków dzieci do prywatnego użytku

W sytuacjach, w których rodzice/opiekunowie lub uczestnicy organizowanych przez nas wydarzeń rejestrują wizerunki dzieci do prywatnego użytku, informujemy na początku każdego z tych wydarzeń o tym, że:

- Wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunki dzieci i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby, w przypadku dzieci – przez ich rodziców/opiekunów prawnych
- zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunki dzieci nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych ani na serwisach otwartych, chyba że rodzice/opiekunowie prawni tych dzieci wyrażą na to zgodę
- przed publikacją zdjęcia/nagrania online zawsze warto sprawdzić ustawienia prywatności, aby upewnić się, kto będzie mógł uzyskać dostęp do wizerunku dziecka.

Rejestrowanie wizerunku dzieci przez osoby trzecie i media

Jeśli przedstawiciele mediów lub dowolna inna osoba będą chcieli zarejestrować organizowane przez nas wydarzenie i opublikować zebrany materiał, muszą zgłosić taką prośbę wcześniej i uzyskać zgodę zarządu. W takiej sytuacji upewnimy się, że rodzice/opiekunowie prawni udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku ich dzieci. Oczekujemy informacji o: imieniu, nazwisku i adresie osoby lub redakcji występującej o zgodę, uzasadnieniu potrzeby rejestrowania wydarzenia oraz informacji, w jaki sposób i w jakim kontekście zostanie wykorzystany zebrany materiał, podpisanej deklaracji o zgodności podanych informacji ze stanem faktycznym.

Personelowi organizacji nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów i osobom nieupoważnionym utrwalania wizerunku dziecka znajdującego się pod naszą opieką bez pisemnej zgody rodzica/opiekuna prawnego dziecka oraz bez zgody zarządu. Personel organizacji nie kontaktuje przedstawicieli mediów z dziećmi, nie przekazuje mediom kontaktu do rodziców/opiekunów prawnych dzieci i nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego rodzica/opiekuna prawnego. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy członek personelu jest przekonany, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana. W szczególnych i uzasadnionych przypadkach zarząd organizacji może podjąć

decyzję o skontaktowaniu się z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka w celu ustalenia procedury wyrażenia przez nich zgody na kontakt z mediami.

W celu realizacji materiału medialnego zarząd może podjąć decyzję o udostępnieniu wybranych pomieszczeń w siedzibie stowarzyszenia dla potrzeb nagrania. Zarząd, podejmując taką decyzję, poleca przygotowanie pomieszczenia w taki sposób, aby uniemożliwić rejestrowanie przebywających na terenie placówki dzieci.

Zasady w przypadku niewyrażenia zgody na rejestrowanie wizerunku dziecka

Jeśli dzieci, rodzice/opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na utrwalenie wizerunku dziecka, będziemy respektować ich decyzję. Z wyprzedzeniem ustalimy z rodzicami/opiekunami prawnymi i dziećmi, w jaki sposób osoba rejestrująca wydarzenie będzie mogła zidentyfikować dziecko, aby nie utrwaląc jego wizerunku na zdjęciach indywidualnych i grupowych. Rozwiązanie, jakie przyjmujemy, nie będzie wykluczające dla dziecka, którego wizerunek nie powinien być rejestrowany.

Przechowywanie zdjęć i nagrań

Przechowujemy materiały zawierające wizerunek dzieci w sposób zgodny z prawem i bezpieczny dla dzieci:

- nośniki elektroniczne zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w folderze chronionym z dostępem ograniczonym do osób uprawnionych
- nośniki będą przechowywane do momentu podjęcia przez zarząd decyzji o ich zniszczeniu
- nie przechowujemy materiałów elektronicznych zawierających wizerunki dzieci na nośnikach nieszyfrowanych

VIII. Czym jest krzywdzenie dziecka i jak je rozpoznać?

Przemoc fizyczna

To przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko. Może być czynnością powtarzalną lub jednorazową. To bicie, szarpanie, popychanie, rzucanie przedmiotami, kopanie dziecka, potrząsanie nim lub rzucanie, drapanie, szczypanie, gryzienie, ciągnięcie za włosy/uszy, zmuszanie do przebywania w niewygodnej pozycji, przypalanie, poparzenie lub zmuszanie do zjedzenia/połknięcia czegoś.

Uwaga! Klapsy to też przemoc! Zakaz stosowania kar cielesnych w Polsce obowiązuje od 1 sierpnia 2010 r.*

Przemoc emocjonalna

Przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, ignorowanie potrzeb emocjonalnych dziecka, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianie, oczernianie, odrzucanie, upokarzanie, straszenie, przypisywanie negatywnych cech dziecku, nieodpowiednie w stosunku do rozwoju lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy rodzicem/opiekunem a dzieckiem. Przemocą jest także nieodpowiednia socjalizacja, demoralizacja, a także sytuacja, gdy dziecko jest świadkiem przemocy.

Przemoc seksualna (wykorzystanie seksualne)

Jest nią każda czynność seksualna podejmowana z dzieckiem poniżej 15 rż. :

- Włączanie dziecka w aktywność seksualną, którą nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, i/lub do której nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób, i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa.
- Aktywność seksualna między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy.
- Kontakt fizyczny (dotykanie intymnych części ciała, penetracja).
- Bez kontaktu fizycznego: ekshibicjonizm, wszelkie formy werbalnego molestowania i skłaniania do kontaktu z treściami pornograficznymi, grooming (uwodzenie w internecie w celu nawiązania kontaktu).
- Komercyjne kontakty seksualne z dzieckiem (wyzyskiwanie seksualne dziecka), gdy w zamian za udział w czynnościach seksualnych dziecko otrzymuje korzyść lub obietnicę korzyści.

Zaniedbanie

Niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw przez rodziców, opiekunów, lub inne osoby zobowiązane do opieki, wychowania i ochrony dziecka. Obejmuje zarówno pojedyncze sytuacje, jak i schemat funkcjonowania, w którym rodzic/opiekun nie zapewnia odpowiednich warunków rozwoju i dobrostanu dziecka. Może to dotyczyć takich obszarów jak: – zdrowie, – edukacja, – rozwój emocjonalny, – odżywianie, – schronienie i bezpieczne warunki życia.

Brak oznak i objawów nie oznacza, że dziecko nie doświadcza krzywdzenia. W niektórych przypadkach przemoc nie pozostawia widocznego śladu. Obecność niektórych oznak i symptomów nie musi być dowodem na to, że doszło do przemocy wobec dziecka. Należy je traktować jako podstawę do rozważenia, czy dziecko nie jest krzywdzone. Jednocześnie istnieją objawy, które w wysokim stopniu uprawdopodobniają, że powstały w wyniku stosowania przemocy.

Symptomy krzywdzenia – na co zwrócić uwagę?

Obserwując dziecko i analizując poniższe symptomy pamiętaj o ocenie kontekstowej: zwróć uwagę nie tylko na symptomy fizyczne, ale także zachowanie dziecka i rodzica/opiekuna, sytuację dziecka (wiek, kondycja, poziom rozwoju, sytuacja rodzinna, bytowa itd.), postawione wcześniej rozpoznania i diagnozy itd.

Najczęściej obserwowane oznaki fizyczne możliwego krzywdzenia dziecka:

- widoczne obrażenia ciała, których pochodzenie trudno wyjaśnić i/lub które występują w miejscach przykrytych ubraniem i/lub u dziecka, które nie porusza się samodzielnie
- rany, otarcia, blizny, sińce, stłuczenia w miejscach nietypowych dla przypadkowych urazów: plecy, pośladki, ramiona, uda, brzuch, krocze i stopy, okolica oczodołów (bez urazu czoła), policzki, usta, skroń, szyja, uszy
- urazy na więcej niż jednej płaszczyźnie kończyny, głowy, tułowia. Ślady mają charakterystyczny kształt odcisku dłoni, palców, przedmiotów, szczypania, drapania, gryzienia, duszenia
- siniaki okularowe, sińce liczne, często symetryczne, w różnej fazie gojenia
- urazy głowy u dzieci poniżej 3 rż.
- okrągłe punktowe poparzenia, oparzenia na plecach i pośladkach u małych dzieci, na grzbietowej powierzchni dłoni, rękawiczkowe/ skarpetkowe. • Złamania u dzieci poniżej 3 rż., złamania kości kończyny górnej u dziecka niechodzącego, złamania spiralne, złamania dystalne, złamania żeber, złamania bez urazu lub po urazie nieadekwatnym np. upadek z kanapy.

- obrażenia w obrębie jamy ustnej: zasinienia śluzówek warg górnych i dziąseł z rozdarciem wędzidełka, stłuczenia i skaleczenia warg, dna jamy ustnej i języka w wyniku prób karmienia na siłę, wpychania smoczka itp., urazy kącików ust, krwioplucie i krwawe wymioty, bezpośrednie urazy podniebienia miękkiego, tylnej ściany gardła, złamania zębów, uszkodzenia dziąseł, złamanie żuchwy
- urazy nosa, złamania, krwiaki (zropiałe) przegrody nosa
- wielokrotne „przypadkowe” zatrucia, niewyjaśnione nieżyty żołądkowo jelitowe
- odmrożenia, hipotermia
- słaby przyrost masy ciała, niedożywienie.

Najczęściej obserwowane symptomy i objawy związane z wykorzystywaniem seksualnym:

- uporczywe i/lub nawracające objawy (np. krwawienie, nieprawidłowa wydzielina, ból, dyskomfort) ze strony odbytu/narządów płciowych bez wyjaśnienia medycznego
- ślady obecności ciała obcego w pochwie lub odbycie - objawem wskazującym na ciało obce w pochwie może być obfita wydzielina
- infekcja chorobami przenoszonymi drogą płciową u dziecka poniżej 15 rż., infekcja chorobami przenoszonymi drogą płciową u dziecka i młodzieży powyżej 15 rż. bez wyraźnego wskazania na dobrowolną aktywność seksualną z rówieśnikiem
- infekcja wirusem HBV (hepatitis B), brodawki wirusowe narządów płciowych (kłykciny kończyste) u dziecka poniżej 15 rż. o ile wykluczono transmisję okołoporodową, nie seksualną transmisję od osoby mieszkającej w tym samym gospodarstwie domowym, a w przypadku dziecka i młodzieży powyżej 15 rż. również dobrowolną aktywność seksualną z rówieśnikiem
- ciąża u dziecka poniżej 15 rż. i 9 msc. lub ciąża u nastolatki powyżej 15 rż. będąca wynikiem niedobrowolnej aktywności seksualnej lub ciąża u nastolatki pow. 15 rż., w sytuacji, gdy widoczna jest wyraźna różnica w wieku, sile lub stopniu dojrzałości między młodą kobietą a jej partnerem/domniemanym ojcem
- szczególną uwagę należy zwrócić na przypadek związku kazirodczego lub z osobą cieszącą się zaufaniem (na przykład nauczycielem, trenerem sportowym, duchownym) lub jeśli może istnieć podejrzenie wyzyskiwania seksualnego.

Zachowania, które mogą być sygnałem, że dziecko jest krzywdzone

Rozpoznawanie symptomów krzywdzenia dzieci – sygnały te zaobserwować można w:

- zachowaniu dziecka
- w jego zabawach, rysunkach
- w jego wypowiedziach
- w wyglądzie, rozwoju fizycznym
- w relacji z rodzicami

A. Niepokojące zachowania dziecka

- zaburzenia jedzenia (brak apetytu, wymioty, obżarstwo)
- dolegliwości psychosomatyczne (ból głowy, brzucha, zaburzenia trawienne, omdlenia na tle emocjonalnym)
- zaburzenia snu (trudności z zasypianiem, bezsenność, koszmary nocne)
- zaburzenia nerwicowe (pobudliwość, wtórne moczenie nocne, zanieczyszczanie się kałem, autoagresja: wrywanie sobie włosów, próby samobójcze, samookaleczenia)
- trudności w kontaktach z rówieśnikami (zahamowanie-agresja-seksualizowanie relacji)
- wyraźna zmiana w zachowaniu dziecka – wycofanie, zubożenie, lub nadmierne pobudzenie, trudność w regulacji emocji, którą trudno wyjaśnić stanem zdrowia czy okolicznościami
- gwałtowne uchylanie się, w odpowiedzi na neutralny gest lub brak reakcji na ból, obojętność na płacz innych dzieci, nadmierna łękliwość lub agresja
- długotrwały, silny, niemożliwy do ukojenia płacz
- strach przed określonymi osobami, sytuacjami, miejscami i nasilony niepokój
- powtarzające się lub przymusowe zachowania seksualne, dziwne lub nieadekwatne do wieku zainteresowanie seksem (np. dziecko jest nadmiernie rozbudzone, dużo mówi o seksie, używa zbyt dorosłego lub wulgarnego słownictwa, wykazuje znajomość szczegółów związanych z aktywnością seksualną), przejawy zachowań seksualnych u dzieci przed okresem dojrzewania, np. zachowania odtwórcze, w tym kontakt ustno-genitalny z innym dzieckiem lub lalką, dotykanie lub prośenie o dotykanie okolic narządów płciowych, wkładanie lub próba włożenia przedmiotu, palca lub penisa do pochwy lub odbytu innego dziecka
- niechęć do przebierania się w towarzystwie innych, dziwna pozycja w siadzie w związku z obrażeniami okolic genitalnych
- samookaleczanie się, nadużywanie substancji psychoaktywnych.
- Dziecko maltretowane psychicznie lub zaniedbywane może być niespokojne, płaczliwe i załężnione lub nadmiernie ambitne, nie radzące sobie z porażką, smutne, z trudnościami w nawiązywaniu kontaktów z rówieśnikami. Może być bardzo przykre dla innych lub jakieś dziwne. Często staje się kozłem ofiarnym rówieśników, jest wyśmiewane i wyszydzane przez innych.

B. Niepokojące zabawy i twórczość dziecka

- rysunki: ciemna, czarna, fioletowa lub bezbarwna kolorystyka, rysunek wykonany z pozycji żaby, z zakratowanymi oknami i drzwiami, treść rysunku agresywna, krwawa, dziwna, obecność elementów genitalnych
- zabawy: agresja w stosunku do zabawek, zwierząt, innych dzieci, np. obcinanie rąk, nóg, uszu, okaleczanie, zabawy w miłość o charakterze seksualnym, obłapywanie dzieci, zmuszanie do zdejmowania majtek, obnażanie się
- obsceniczne listy i rysunki

C. Niepokojące relacje z rodzicami, lub innymi opiekunami

- strach, lęk, niechęć w stosunku do danej osoby
 - niechęć do powrotu do domu lub przebywania z kimś samemu
 - sztywnienie w kontakcie z tą osobą
 - nadmierna, dziwna zażyłość
- wyraźnie inne zachowanie w obecności rodzica/opiekuna, niż w obecności innych osób – dziecko boi się rodzica/opiekuna

Profesjonaliści pracujący z dziećmi diagnozując przypadki maltretowania powinni uwzględnić wszystkie z niżej wymienionych obszarów:

1. wypowiedzi dziecka
2. obserwację zachowania jego i rodziców
3. analizę faktów i całej sytuacji rodzinnej
4. wywiad środowiskowy
5. wyniki badań lekarskich
6. badanie psychologiczne
7. analizę wytworów rysunkowych i swobodnej zabawy dziecka

D. Niepokojące zachowania dorosłych związanych z dzieckiem

Niepokojące zachowania rodzica/opiekuna. na które warto zwracać uwagę:

- Nie potrafi wyjaśnić mechanizmu urazu, podaje informacje nieadekwatne, niespójne lub sprzeczne. • Zmienia wyjaśnienia co do okoliczności powstania urazu. • Zgłasza się po dłuższym czasie od pojawienia się objawów u dziecka. • Przypisuje odpowiedzialność za powstanie urazu osobie trzeciej. • Wykazuje brak (lub nadmierne) zainteresowanie urazem/stanem dziecka. • Nie reaguje na płacz, ból dziecka, nie okazuje emocji podczas opowiadania o dziecku. • Bagatelizuje dolegliwości dziecka. • Jest emocjonalnie niedostępny, nie reaguje na obecność dziecka, a w szczególności niemowlęcia. • Ma negatywne lub wrogie nastawienie do dziecka, odrzuca je lub robi z niego kozła ofiarnego. • Bezwzględnie obwinia dziecko. • Ma niewłaściwe rozwojowo oczekiwania lub interakcje z dzieckiem. • Stosuje groźby, surową dyscyplinę, w tym kary fizyczne. • Wykorzystuje dziecko do zaspokajania potrzeb osoby dorosłej (np. poprzez angażowanie w spory między opiekunami, czy stawianie w roli opiekuna i powiernika osoby dorosłej). • Zrzucanie na dziecko swoje obowiązki – tzw. zamiana ról. • Nie zapewnia odpowiedniej socjalizacji dziecka (np. angażuje dziecko w działania niezgodne z prawem, nie dostarcza odpowiedniej stymulacji lub edukacji). • Przejawia nadopiekuńczość wobec dziecka, izoluje je od rówieśników. • Przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym, np. podczas zabawy z dzieckiem. • Jest bezradny życiowo, niezaradny, lub w stanie zdrowia uniemożliwiającym zadbanie o potrzeby dziecka. • Nadużywa alkoholu i środków psychoaktywnych. • Długotrwale lub stale bywa nieobecny w domu. • Stosuje przemoc wobec innych członków rodziny.

IX. Kroki w celu ustalenia, czy dziecko może doświadczać krzywdzenia

Gdy zaobserwujesz niepokojące zachowania dziecka lub rodzica:

1. SŁUCHAJ I OBSERWUJ

Weź pod uwagę wszystkie dostępne Ci informacje, w tym: • wygląd dziecka i jego zachowanie; • objawy i fizyczne ślady na ciele dziecka; • czy wcześniej zgłaszano krzywdzenie dziecka lub ujawniło to dziecko lub inna osoba; • przebieg interakcji między rodzicem/opiekunem a dzieckiem.

2. POSZUKAJ WYJAŚNIENIA

W sposób otwarty i nieosądzający poszukaj wyjaśnienia dla jakiegokolwiek urazu, symptomu lub objawu występującego u dziecka. Niewystarczające wyjaśnienie to: • nieadekwatne do objawów, symptomów lub zachowań dziecka; • nieadekwatne dla etapu rozwoju lub wieku dziecka; • gdy informacje podawane przez rodziców/opiekunów i samo dziecko są niespójne lub sprzeczne; • gdy wyjaśnienia rodziców/opiekunów co do przyczyny objawu są zmienne w czasie; • gdy rodzice/opiekunowie powołują się na zwyczaje kulturowe lub tradycję – w żadnym wypadku nie usprawiedliwiają one krzywdzenia dziecka.

3. UDOKUMENTUJ

Zapisz dokładnie to, usłyszałeś/łaś i obserwujesz, z adnotacją od kogo pochodzi informacja, kiedy ją otrzymałeś/łaś i dlaczego budzi ona niepokój, co do bezpieczeństwa dziecka.

4. ROZWAŻ, PODEJRZEWAJ LUB WYKLUCZ STOSOWANIE PRZEMOCY WOBEC DZIECKA

Jeśli objawy skłaniają Cię do ROZWAŻENIA, że jedną z wielu przyczyn ich wystąpienia może być krzywdzenie dziecka:

- a. Sprawdź, czy nie ma innych symptomów krzywdzenia.
- b. Zbierz więcej informacji od dziecka i jego rodziców/opiekunów.
- c. Zrób notatkę i umieść ją w dokumentacji.
- d. Omów wątpliwości z osobą wskazaną do przyjmowania i prowadzenia interwencji lub z doświadczonym kolegą/ współpracownikiem.

Jeśli widzisz wysokie prawdopodobieństwo (PODEJRZEWASZ), że objawy są wynikiem stosowania przemocy wobec dziecka:

- Przeprowadź dokładny wywiad,
- Zapewnij dziecku bezpieczeństwo.
- INTERWENIUJ postępuj zgodnie z krokami opisanymi w *Procedurach interwencji w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dziecka*.

- Możesz WYKLUCZYĆ, że dziecko jest krzywdzone, jeśli po zebraniu dodatkowych informacji: • stwierdziłeś/łaś inną przyczynę objawów. • Dziecko nie prezentuje objawów wskazujących na udział osób trzecich. • Nie występują dodatkowe czynniki ryzyka krzywdzenia dziecka (np. przemoc domowa w rodzinie, procedura NK). • Omówiłeś/łaś wątpliwości z osobą wskazaną do przyjmowania i prowadzenia interwencji lub z bardziej doświadczoną osobą z zespołu.

Dokumentuj wszystkie działania podjęte w krokach 1-4 i ich rezultaty.

X. Procedury interwencji w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dziecka obowiązujące w Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością „Przystań” im. Jana Pawła II w Tymbarku

A. Zagrożenie bezpieczeństwa dzieci może przybierać różne formy, z wykorzystaniem różnych sposobów kontaktu i komunikowania.

Na potrzeby niniejszego dokumentu przyjęto następującą kwalifikację zagrożenia bezpieczeństwa dzieci:

- a. popełniono przestępstwo na szkodę dziecka (np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad dzieckiem),
- b. doszło do innej formy krzywdzenia, niebędącej przestępstwem, takiej jak np. krzyk, kary fizyczne, poniżanie,
- c. doszło do zaniedbania potrzeb życiowych dziecka (np. związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem).

B. Na potrzeby niniejszego dokumentu wyróżniono procedury interwencji w przypadku podejrzenia działania na szkodę dziecka przez:

- a. osoby dorosłe (personel, inne osoby trzecie, rodziców/opiekunów prawnych),
- b. inne dziecko.

C. W przypadku powzięcia przez członka personelu podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, lub zgłoszenia takiej okoliczności przez dziecko lub opiekuna dziecka, członek personelu ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji zarządowi stowarzyszenia. Notatka może mieć formę pisemną lub mailową.

D. Interwencja prowadzona jest przez zarząd stowarzyszenia, który może wyznaczyć na stałe osobę do tego zadania. W przypadku wyznaczenia takiej osoby jej dane (imię, nazwisko, email, telefon) zostaną podane do wiadomości personelu, dzieci i opiekunów.

W przypadku wyznaczenia osoby do prowadzenia interwencji pod pojęciem „zarządu” należy rozumieć osobę odpowiedzialną za prowadzenie interwencji.

Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony osoby wyznaczonej do prowadzenia interwencji, wówczas interwencja prowadzona jest przez zarząd organizacji.

Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony zarządu organizacji, a nie została wyznaczona osoba do prowadzenia interwencji, wówczas działania opisane w niniejszym rozdziale podejmuje osoba, która dostrzegła krzywdzenie lub do której zgłoszono podejrzenie krzywdzenia.

Do udziału w interwencji można zaprosić specjalistów, w szczególności psychologów i pedagogów, celem skorzystania z ich pomocy przy rozmowie z dzieckiem o trudnych doświadczeniach.

Zarząd informuje opiekunów o obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinno-opiekuńczy, lub najbliższy ośrodek pomocy społecznej). Po poinformowaniu opiekunów zgodnie z punktem poprzedzającym, zarząd stowarzyszenia składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wnioszek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej.

Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych powyżej.

Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi załącznik do niniejszej *Polityki*. Kartę załącza się do rejestru interwencji prowadzonego przez stowarzyszenie.

- E. W przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu** należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112 lub 999 (pogotowie). Poinformowania służb dokonuje członek personelu, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu i następnie wypełnia kartę interwencji.
- F. Krzywdzenie przez osobę dorosłą** - w przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka zarząd stowarzyszenia przeprowadza rozmowę z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka, w szczególności jego opiekunami. Zarząd stowarzyszenia stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji. Zarząd i organizuje spotkanie/a z opiekunami dziecka, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
- G. W przypadku, gdy wobec dziecka popełniono przestępstwo** zarząd stowarzyszenia sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.
- H. W przypadku, gdy z rozmowy z opiekunami wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą dziecku**, ignorują zdarzenie lub w inny sposób nie wspierają dziecka, które doświadczyło krzywdzenia zarząd organizacji sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego.
- I. W przypadku, gdy z przeprowadzonych ustaleń wynika, że opiekun dziecka zaniedbuje jego potrzeby psychofizyczne lub rodzina jest niewydolna wychowawczo** (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej), rodzina stosuje przemoc wobec dziecka (rodzic/inny domownik krzyczy na dziecko, stosuje klapsy lub podobne rodzajowo kary fizyczne), należy poinformować właściwy ośrodek pomocy społecznej o potrzebie pomocy rodzinie, gdy niespełnianie potrzeb wynika z sytuacji ubóstwa, bądź – w przypadku przemocy i zaniedbania – konieczności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”.
- J. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka przez członka personelu stowarzyszenia**, wówczas osoba ta zostaje odsunięta od wszelkich form kontaktu z dziećmi (nie tylko dzieckiem pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy.
- K. W przypadku gdy członek stowarzyszenia organizacji dopuścił się wobec dziecka innej formy krzywdzenia** niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę, zarząd stowarzyszenia powinien zbadać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchać osobę podejrzewaną o krzywdzenie, dziecko oraz innych świadków zdarzenia.

W sytuacji gdy naruszenie dobra dziecka jest znaczne, w szczególności gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności dziecka, należy rozważyć rozwiązanie stosunku prawnego z osobą, która dopuściła się krzywdzenia. Jeżeli osoba, która dopuściła się krzywdzenia, nie jest bezpośrednio zatrudniona przez organizację, lecz przez podmiot trzeci, wówczas należy zarekomendować zakaz wstępu tej osoby na teren organizacji, a w razie potrzeby rozwiązać umowę z instytucją współpracującą.

- L. Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
- M. W przypadku gdy **podejrzenie zagrożenia bezpieczeństwa dziecka zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone**, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie.
- N. **Krzywdzenie rówieśnicze** – postępowanie w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inne dziecko przebywające w stowarzyszeniu opisano w V. *Zasadach postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez innego podopiecznego*

**Wzory dokumentów stosowanych w trakcie realizacji procedury interwencji
w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dziecka**

KARTA INTERWENCJI

Imię i nazwisko dziecka:		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia) opis:		
Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia:		
Dotychczasowe działania pedagoga/ psychologa – opis	Data:	Działania/ ustalenia
Spotkania z rodzicami	Data:	Działania/ ustalenia
Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)	<ul style="list-style-type: none"> • zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, • wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny, • inny rodzaj interwencji. Jaki 	
Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji		
Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli placówka uzyskała informacje o wynikach/ działania placówki/działania rodziców		
Dodatkowe ważne informacje		

Wzór zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa

Komenda Rejonowa Policji w ____
bądź Prokuratura Rejonowa w ____

Zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa

Niniejszym zawiadamiam, o możliwości popełnienia przestępstwa z art* ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 17) na szkodę małoletniego**

UZASADNIENIE

W uzasadnieniu opisać stan faktyczny, w szczególności w jaki sposób pracownicy placówki dowiedzieli się o przestępstwie popełnionym na szkodę małoletniego i jakie okoliczności lub dowody świadczą o możliwości popełnienia przestępstwa. W miarę możliwości, jeżeli okoliczności te stały się wiadome pracownikom placówki, należy podać następującego dane dotyczące przestępstwa:

- data,
- miejsce,
- okoliczności przestępstwa,
- świadkowie;
- materiał dowodowy o popełnieniu przestępstwa np. dokumenty, wydruki, nagrania, zaświadczenia.

.....

Imię i nazwisko osoby zgłaszającej

Wzór wniosku o wgląd w sytuację dziecka/rodziny

Miejsce, dnia r.

Sąd Rejonowy w
Wydział Rodzinny i Nieletnich

Wnioskodawca: : (imię i nazwisko lub nazwa instytucji) reprezentowana przez:

adres do korespondencji:

Uczestnicy postępowania: (imiona i nazwiska rodziców)

.....
(adres zamieszkania)

rodzice małoletniego: (imię i nazwisko dziecka, data urodzenia)

WNIOSEK O WGLĄD W SYTUACJĘ DZIECKA

Niniejszym wnoszę o wgląd w sytuację małoletniego.....
..... (imię i nazwisko dziecka, data urodzenia)

i wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.

Uzasadnienie - opis sytuacji zagrożenia dobra dziecka.....

.....
.....

Mając powyższe fakty na uwadze, można przypuszczać, że dobro małoletniego jest zagrożone, a rodzice nie wykonują właściwie władzy rodzicielskiej. Dlatego wniosek o wgląd w sytuację rodzinną małoletniej i ewentualne wsparcie rodziców jest uzasadniony.

Pracownikiem prowadzącym terapię małoletniego jest.....
..... (imię, nazwisko, telefon służbowy, adres placówki).

Wszelką korespondencję w sprawie proszę przysyłać na adres korespondencyjny.

..... podpis zawiadamiającego

XI. Monitoring stosowania *Polityki*

Zarząd stowarzyszenia wyznacza osobę odpowiedzialną za *Politykę ochrony dzieci*, podając jej imię i nazwisko do ogólnej wiadomości. Osoba ta jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji *Polityki*, za reagowanie na sygnały naruszenia *Polityki* i prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz za proponowanie zmian w *Polityce*.

W celu realizacji tych zadań, osoba ta przeprowadza wśród personelu stowarzyszenia, raz na rok, ankietę monitorującą poziom realizacji *Polityki*. W ankiecie personel może proponować zmiany *Polityki* oraz wskazywać naruszenia *Polityki* w stowarzyszeniu. Osoba monitorująca dokonuje opracowania ankiet wypełnionych przez członków personelu i sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje zarządowi stowarzyszenia.

Ankieta - monitoring standardów

1. Czy znasz standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązujące w Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością „Przystań” im. Jana Pawła II w Tymbarku?
2. Czy znasz treść dokumentu *Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem*?
3. Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?
4. Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?
5. Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w *Polityce ochrony dzieci przed krzywdzeniem* przez inną osobę z personelu (pracownika, współpracownika, stażystę, wolontariusza lub członka organizacji)
 - a. Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone? (odpowieź opisowa)
 - b. Czy podjąłeś/aś jakieś działania: jeśli tak – jakie, jeśli nie – dlaczego? (opis)
6. Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące *Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem*? (odpowieź opisowa)
7. Czy odczuwasz potrzebę uzupełnienia wiedzy w zakresie:
 - Podstawowej wiedzy dotyczącej praw dzieci oraz ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem
 - *Polityki ochrony dzieci* i procedur identyfikacji ryzyka krzywdzenia. interwencji w tym zakresie
 - Rozpoznawania symptomów krzywdzenia
 - Pomocy dzieciom krzywdzonym
 - Zagrożenia dzieci w Internecie
 - Wychowanie bez przemocy
 - Przemocy rówieśniczej
 - Inny zakres – jaki?

Zarząd stowarzyszenia przyjmuje raport z monitoringu i wprowadza do *Polityki* niezbędne zmiany i ogłasza personelowi, dzieciom i ich opiekunom nowe brzmienie *Polityki*.

Ponadto Zarząd ocenia funkcjonowanie *Polityki* w stowarzyszeniu w oparciu o przedstawione poniżej wskaźniki wdrożenia standardów ochrony dzieci:

Wskaźniki realizacji Standardu I. POLITYKA

- a. Dokument *Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem*, zawierający wszystkie wymagane zapisy, został skonsultowany w stowarzyszeniu i zatwierdzony przez zarząd.
- b. Oświadczenie o znajomości *Polityki* i zobowiązaniu do jej przestrzegania zostało podpisane przez cały personel, a każda nowozatrudniona osoba jest zobowiązana do zapoznania się z obowiązującą *Polityką*, co potwierdza podpisane oświadczenie.
- c. Wyznaczono osobę odpowiedzialną za monitoring realizacji *Polityki*, której rola, zadania oraz kwalifikacje są jasno określone. Podano do wiadomości personelu, dzieci oraz opiekunów, kto jest tą osobą wraz z informacją jak się z nią skontaktować.
- d. Tekst *Polityki* został opublikowany na stronie internetowej stowarzyszenia oraz jest dostępny w widocznym miejscu w jej siedzibie. *Polityka* jest szeroko promowana wśród całego personelu, opiekunów i dzieci poprzez działania informacyjne oraz edukacyjne, dostosowane do poszczególnych grup odbiorców, np. opracowana jest wersja *Polityki* w formie zrozumiałej dla dzieci.

Wskaźniki realizacji Standardu II. PERSONEL

- a. Zasady bezpiecznej rekrutacji zostały przyjęte w stowarzyszeniu i są stosowane w odniesieniu do każdego stanowiska wymagającego kontaktu z dziećmi.
- b. Zasady bezpiecznych relacji pracowników z dziećmi zostały przyjęte w stowarzyszeniu i udostępnione personelowi oraz dzieciom i opiekunom w postaci cyfrowej lub papierowej.
- c. W razie potrzeby zarząd opracowuje i wdraża uzupełniający plan szkoleniowo-edukacyjny na dany rok.
- d. Personel stowarzyszenia posiada wiedzę w zakresie: rozpoznawania czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia dzieci, prawnych aspektów ochrony dzieci, przemocy rówieśniczej, zapewniania bezpieczeństwa dzieciom i podejmowania działań profilaktycznych i interwencyjnych.
- e. Stowarzyszenie w miarę możliwości udostępnia materiały edukacyjne dla dzieci dotyczące ich praw, ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem, informuje o możliwościach udziału w takich zajęciach w innych organizacjach lub instytucjach.
- f. Stowarzyszenie w miarę możliwości zapewnia opiekunom dostęp do danych kontaktowych placówek zapewniających pomoc i opiekę w trudnych sytuacjach życiowych oraz do przydatnych informacji dotyczących możliwości podnoszenia umiejętności wychowawczych i ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

Wskaźniki realizacji Standardu III. PROCEDURY

- a. Zarówno członkowie personelu, jak i dzieci oraz opiekunowie wiedzą, do kogo należy skierować informację o podejrzeniu krzywdzenia dziecka.
- b. W stowarzyszeniu opracowano procedurę określającą krok po kroku, jakie działania należy podjąć w sytuacji krzywdzenia dziecka lub

- zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony personelu, członków rodziny, rówieśników i osób trzecich.
- c. Wszyscy pracownicy mają dostęp do spisu instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dzieci (policja, sąd rodzinny, centrum interwencji kryzysowej, ośrodek pomocy społecznej, placówki ochrony zdrowia) wraz z danymi kontaktowymi.
 - d. W widocznym miejscu w stowarzyszeniu wyeksponowane są informacje dla dzieci na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.
 - e. Opracowany jest model zbierania i dokumentowania sygnałów o niepokojących sytuacjach.

Wskaźniki realizacji Standardu IV. MONITORING

- a. Wewnętrzne sprawozdanie z realizacji *Polityki* ochrony dzieci przed krzywdzeniem w stowarzyszeniu jest opracowywane raz w roku przez osobę odpowiedzialną za wdrażanie standardów. W sprawozdaniu uwzględnione są głosy personelu, dzieci i ich opiekunów.
- b. Sytuacje związane z zagrożeniem bezpieczeństwa dzieci są poddawane analizie, a wnioski i rekomendacje zawarte są w corocznym sprawozdaniu.
- c. Na bazie sprawozdania co roku aktualizowana jest strategia wdrażania standardów ochrony dzieci

Dokument opracowano w oparciu o:

Czym jest krzywdzenie dziecka i jak je rozpoznać? INFORMACJE DLA OSÓB WYKONUJĄCYCH ZAWÓD MEDYCZNY - [Placówki medyczne \(fdds.pl\)](http://fdds.pl)

Standardy ochrony dzieci w placówkach medycznych, Opracowanie: Katarzyna Katana, Anna Krawczak, Urszula Kubicka-Kraszyńska, Agata Sotomska, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Warszawa

Ochrona zdrowia, ochrona dzieci. Jak skutecznie i zgodnie z prawem reagować w sytuacji podejrzenia, że dziecko-pacjent jest krzywdzone?, Opracowanie: dr Anna Krawczak, Urszula Kubicka-Kraszyńska, Katarzyna Katana, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Warszawa

Podstawowe zasady ochrony dzieci przed krzywdzeniem w sytuacji kryzysu humanitarnego, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Warszawa